

A KOLLÉGIUM BELSŐ STRUKTÚRÁJA

A következő részben rövid áttekintést szeretnénk nyújtani a Kollégium szervezetéről, ennek időbeni alakulásáról, valamint a közösségi működésének alapjairól.

A kollégium első hallgatói 1931 szeptemberében lépték át az épület küszöbét. A dr. Bay Zoltán és dr. Náray-Szabó István által alapított intézménybe az első évben 9 hallgató költözhetett be. A visszaemlékezések és a dokumentációk alapján (HIVATKOZÁST! Fejkepogtatás 2012) 1931 és 1945 között a Kollégiumot a Minisztérium alá közvetlenül tartozó igazgató irányította, a vezetői munkáját a diákönkormányzat és függetlenül megválasztott diákelnök segítette – a hallgatóság véleményének tolmácsolásával, képviseléssel. Az intézményben az adminisztratív munkát és a könyvtár kezelését egy-egy végzett tanár végezte. A takarítást, a posta átvételét egy hivatalsegéd bonyolította le. A légkört a családiasság jellemezte: a Kollégium tagsága nem haladta meg egyik évben sem a 23 főt.

A háború igencsak megtépázta a kollégium infrastruktúráját, így 1945 decemberében folytatódott a háború utolsó éveiben felfüggesztett szakmai, nevelő munka. 1946-ban már női tagozat létesítését tervezte a vezetőség, kiegészítve az akkori 7 férfit számláló tagságot. Ennek ellenére 1946 októberi előterjesztésében Keresztury miniszter kérte a kollégium megszüntetését, anyagi okokra hivatkozva.

Az 1956-ban újjáalakuló Kollégium szervezeti egysége több ponton különbözött, de több ponton hasonlóságot is mutatott a korábbiakkal. A közösséget az egy szobában lakók közül kiválasztott seniorok – a legidősebb hallgatók – irányították. A szobaközösségek vezetői alkották a seniorok tanácsát, amit a közösség által választott ifjúsági elnök vezetett. Ez alakult át az évtized végére egy háromfős diákbizottsággá, amelynek a vezetője a titkár titulust viselhette. Az 1962-ből származó feljegyzések alapján a diákönkormányzat nagyfokú beleszólással rendelkezett a Kollégium belső életébe: az Igazgató és a választott testület közös munkatervben foglalta keretbe a működést. Ekkor a Kollégium tagsága 15 fő volt. 1963-ban kuratóriumi tagnak kérték föl dr. Wittmann Tibort és dr. Tandori Károlyt a bölcsésztudományok és a természettudományok képviselésében. A kollégium belső működését egy nem főhivatású kollégiumi tanár, egy volt kollégista Seres László tanársegéd segítette.

1966 után az elmondások alapján hanyatlás volt megfigyelhető a Kollégiumban: kevesebb tudományos eredmény és közösségi esemény valósult meg. Az akkori diákvezetők mindezt a kevésbé vonzó infrastrukturális körülményekre vezették vissza. Ez az 1967-es esztendőben pozitív irányban változott. A Diákbizottságnak sikerült fejlesztéseket kieszközölnie.

1970-es évektől Igazgató Tanács áll a kollégium élén, amelynek tagjait a rektor választotta ki, és feladatuk a hallgatók segítésén túl a Kollégium képviselete volt az egyetemi karok irányában. Ekkor a diákok képviseletét a 36 fős tagságú kollégiumban egy öttagú diákbizottság látta el, aminek az élén a titkár állt. A fontos kérdésekben a kollégiumi közgyűlésnek volt döntési jogköre.

1980-ban az Igazgató Tanács operatív testületként működött, elnöke az Igazgató volt: dr. Hatvani László (TTK), tagja volt: dr. Nagy Ferenc (ÁJTK) és dr. Ötvös Péter (BTK) - mellettük tiszteletdíjas nevelőtanárként dr. Tar Ibolya dolgozott.

1987-ben nyerte el a kollégium a mai infrastrukturális felszereltség alapját képező épületrészeket: 54 fő részére két ágyas szobákat (ez tovább bővült 76 főre), a szobák és közös fürdők, konyhák mellett a tagok rendelkezésére állt könyvtár, társalgó, egy nagy terem, négy tanulószoba, számítógépterem, írógépszoba, zeneszoba, konditerem.

A korábban kialakult szervezeti egységet egy főállású kollégiumi tanár erősítette, akinek az adminisztráció és a diákönkormányzat segítése volt a feladata, az állami vezetés és a tagság közötti kapcsolat biztosítása, emellett ő felelt a könyvtár rendbentartásának irányításáért is.

A rendszerváltást követő hatodik évben, 1995-ben alakult ki a Védnöki kör, akik a szakmai felügyeletet biztosították a kollégium számára. Az ezredforduló után megalakultak a Kollégium csoportos szakmai munkájának helyt adó Műhelyek, és ezek szakterületéhez igazodva bővült a védnökök köre. 2011-től működik a Kollégium új felvételi struktúrája, a Tehetség-Híd program, mely a kiváló középiskolások kiválasztását és bevonását tűzte ki céljául.

A 2014–16 közötti időszakban a Kollégium szervezeti felépítése nem tér el sokban a '90-es évek végén kialakulttól. A változások inkább az egyes szerveződési formák által ellátott feladatköröket érintik.

„A Kollégiumot a háromtagú Igazgató Tanács irányítja (VIII.). A rektor közülük nevezi ki az Igazgató Tanács elnökét (továbbiakban Igazgatót), aki a Tanács munkáját koordinálja, és a Kollégiumot képviseli a Szegedi Tudományegyetem Kollégiumi Szabályzatának 3/A. § (5) bekezdésében foglaltak szerint.” (SzMSz 2014)

Az Igazgató feladatai nagyrészt elsősorban a gazdasági szempontú működésirányítás teszi ki. Az ő jogköre a szerződések aláírása, pénzügyi döntések meghozása.

Az Igazgató Tanács többi két tagja többnyire a háttérből segíti az igazgató munkáját kapcsolataik és tárgyalási kapacitásuk révén, valamint döntési jogkörrel rendelkeznek a különböző szavazások esetében (pl.: felvételi, közgyűlés). Hasonló támogató szerepet tölt be a tiszteletbeli elnök, dr. Hatvani László, kollégiumunk korábbi igazgatója.

Az Igazgatónak közvetlenül egy alkalmazottja van: a kollégiumi tanár, akinek a feladatai a jelentős változáson mentek keresztül az 1991 és 2014-16-os időszakban. A kollégium belső élete számára igen meghatározó volt Barczy Erzsébet személye, aki 21 éven keresztül dolgozott a kollégiumban. A visszaemlékezések alapján az adminisztrációs és a szervezői feladatokat ugyanúgy magára vállalta, mint a klasszikus nevelőtanári szerepet. A kollégiumi tanár pozíciójához kötődő feladatok nemcsak az Ő hirtelen halálával változtak meg, hanem az egyetemi bürokrácia növekedése és a pénzügyi források, finansziális lehetősége átalakulása hatással voltak a változásokra. A bürokratikus terheken kívül az egyetemeket érintő forráskivonások és alulfinanszírozottság megoldására, valamint a fejlesztési lehetőségek megragadása miatt a Kollégium pályázati forrásokat von be. Ezek viszont azzal a kényszerűséggel

járnak együtt, hogy szinte egy teljes embert kívánó pályázati referensként töltsi ideje nagy részét a kollégiumi tanár.

A Védnöki kör hivatott a Kollégiumban folyó szakmai munka segítése és annak minőségbiztosítás szempontjából való garantálása.

„A Kollégium szakmai minőségbiztosítását a Védnöki Kör végzi.

[...] A Védnöki Kör tagjainak személyét illetően a SZTE oktatói, illetve más tudományos szaktekintélyek közül az Igazgató Tanács és a Kollégiumi Bizottság közös, a kollégisták véleményét figyelembe vevő javaslatai alapján a Rektor dönt és nevezi ki.

3) A Védnökök megbízása 3 évre szól, de ez korlátlanul (a 3 éves ciklusok megtartásával) meghosszabbítható.

4) A Védnöki Kör három szekcióban működik, ezek az:

a) Állam-, Jog- és Gazdaságtudományi Szekció, ajánlott minimális létszáma 3 fő

b) Bölcsészstudományi és Művészetek Szekció, ajánlott minimális létszáma 5 fő

c) Természet-, Mérnök- és Orvostudományi Szekció, ajánlott minimális létszám 6 fő

5) Az Igazgató Tanács tagjai egyúttal elnökei a Védnöki Kör megfelelő szekcióinak és irányítják azok munkáját.” (SzMSz 2014)

Ezen kívül ők végzik a Követelményrendszer jóváhagyását és szakmai felügyeletét jelenti. Ez a követelményrendszer teszi összehasonlíthatóvá és elbírálhatóvá a kollégisták tanulmányi, tudományos és közösségi teljesítményét. A Védnöki kör jogosult végső döntést hozni, ha egy kollégista nem tudta teljesíteni a követelményrendszert, de méltányossági kérelmet nyújt be, és annak kérdésében a Kollégiumi Bizottság nem tud egymaga dönteni.

A Védnöki körnek feladata továbbá a felvételi eljárás során a jelentkezők szakmai (tudományos/művészeti) megítélése, ez alapján rangsorolják a pályázót. A kollégiumi közgyűlésen tanácskozási joggal vehetnek részt.

Fontos még megemlíteni, hogy a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása csak a Védnöki kör egyetértésével mehet végbe: ez garancia a Kollégium szakmai minőségének rontása ellen.

Műhelyvezető oktatók olyan felkért szakemberek, tudományterületükön kiemelkedő egyetemi oktatók, akik a Kollégiumban folyó szakmai, tudományos életért, kutatásért felelős Műhelyeket irányítják. Ezek azon önkéntes szakmai csoportosulásai a Kollégiumnak, ahol előadások, kisebb tanulmányutak, meghívott előadók, vagy saját kutatás révén fejlődhetnek egyéni és tudományos képességeikben a kollégisták.

A szerződéses oktatók felelősek a Kollégium meghirdetett kurzusainak lebonyolítására. Ezek többsége nyelvi óra, kisebb része pedig egy-egy tudományterületeken átvitelő témát dolgoz fel. A 2014–2016 időszakban a Kollégiummal szerződött oktatók kommunikációs, Photoshop kurzusokat vezényeltek le, valamint angol, német, spanyol, szerb és más nyelveken is többféléves órát látogathattak a kollégisták.

A Kollégium gyakorlati működtetéséhez szükség van olyan emberekre, akik a karbantartást, takarítást, és az épület napközbeni működtetését tudják elvégezni. A gondnok, a takarítók, a portások és a rendszergazda nem közvetlenül az Igazgató alkalmazottai, hanem az egyetem különböző szolgálatainak, vagy szerződött partnere-

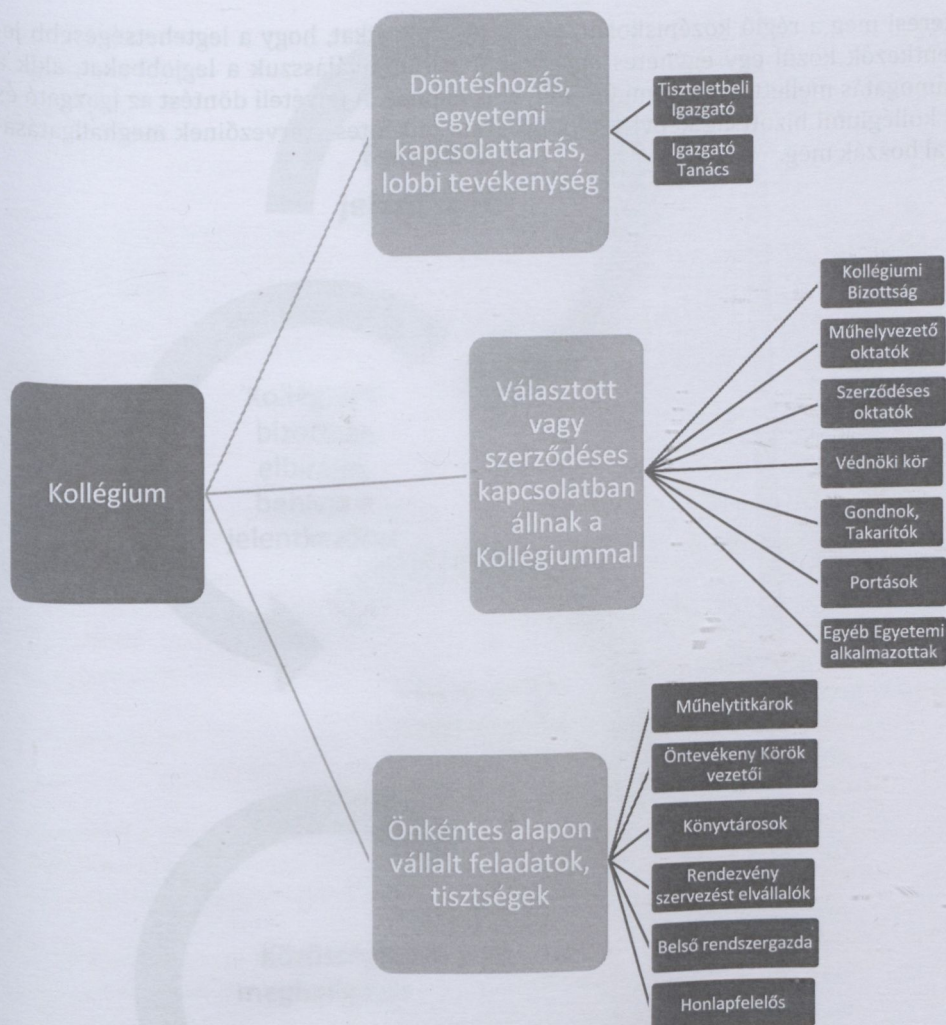
reinek munkatársai. Az informatika terén két személy látja el a teendőket: a külső rendszergazda a nagyobb javításokat, üzemzavar elhárítását végzi, míg a belső rendszergazda, aki a kollégisták köréből kerül ki, az adminisztrációt és a kommunikációt elősegítő területekért felelős.

A Kollégium szeniorjainak feladata a szellemi és kulturális életben való iránymutatás és a kollégiumi tanár, valamint az igazgató munkájának segítése. „A szeniorok megbízatása egy évre szól: tárgyév augusztus elsejétől.” (SzMSz 2014) A szeniorok önéletrajzzal és motivációs levél beküldésével jelentkezhetnek a pozíciókra. Pályázatukban fel kell tüntetniük a Kollégiumért végzett tevékenységüket. A pályázatokról a kollégisták titkosan szavaznak. „A szeniorok személyéről a kollégisták szavazatainak figyelembevételével az Igazgató javaslatára a Rektor dönt és nevezi ki. Az Igazgató a tagok szavazásának eredményétől csak indokolt esetben, az indoklás nyilvánosságra hozatala mellett térhet el.” (SzMSz 2014)

A Diákbizottságnak öt tagja van, akik alap- vagy mesterképzésüket végzik. Őket minden szeptemberben választják meg az évkezdő Közgyűlésen. A Kollégium bármely tagját lehet Diákbizottsági tagnak jelölni, és minden tag szavazhat. Az öt legtöbb szavazatot kapott személyből fog összeállni az új testület. Irányítója a Diákbizottság Elnöke egyben a Kollégiumi Bizottság Titkára is. Őt a Kollégiumi bizottság választja meg. A Diákbizottság tagjainak feladata a graduális képzésben résztvevők képvisellete, valamint” az, hogy a Kollégium közösségi életének működését elősegítsék, annak szervezésében élen járjanak. Segítsék az Igazgató és a Kollégiumi Tanár munkáját.” (SzMSz 2014)

A Kollégium életében nagyon fontosak azok a tagok, akik önként vállalnak el egy adott feladatot, szervezési, adminisztrációs munkát. A Műhelytitkárok vállalják az adott tudományos kisközösség irányítását, program szervezését és az ehhez kapcsolódó adminisztratív feladatokat. Emellett számos olyan kollégista tevékenykedik az Eötvösben, akik a különböző rendezvények lebonyolítását végzik, mint az Eötvözet-konferencia, kollégiumi kirándulás, meghívott előadók rendezvényeinek és versenyek lebonyolítása.

A Kollégium többi tagja „csupán” a fentebb felsorolt szervezeti egységekben támogatásukkal, szavazatukkal, véleményükkel vesznek részt, és természetesen a rendezvények célközönségét képezik.

INTÉZMÉNYRENDSZEREK

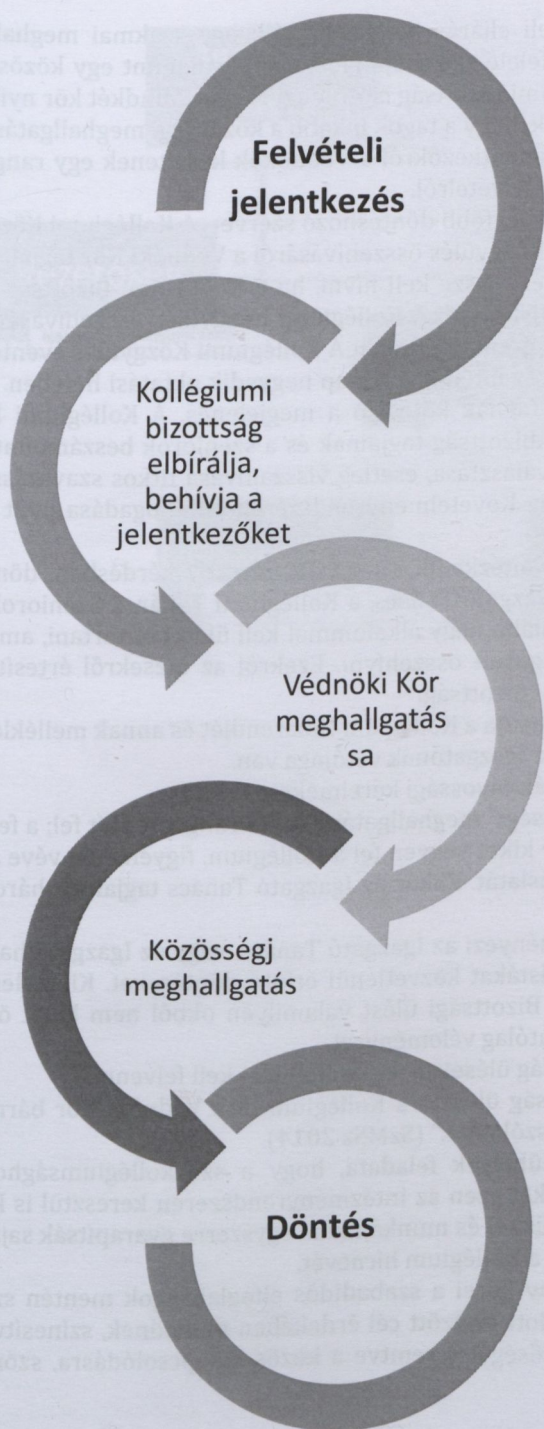
A Kollégium szervezete fenntart egy intézményrendszert, amelynek egységei a Követelményrendszer, a Felvételi eljárás, valamint a Közgyűlés.

A szakkollégiumi minősítés (http://szakkoli.hu/sites/default/files/eljarasrend_2014.11.28_1.pdf) megszerzéséhez, valamint a kollégisták teljesítményének értékeléséhez szükséges működtetni a Követelményrendszert. Ez egy pontozási rendszer, amely előírása szerint a Kollégistának teljesítenie kell a megfelelő tanulmányi átlagot, tudományos és közösségi tevékenységet. Ez minden félévben, a kinevezett szeniornak elküldött értékelő lap alapján kerül összesítésre.

A felvételi eljárás két módon mehet végbe: ennek egyik fajtája a HÍD program, a másik a hagyományos felvételi eljárás. A HÍD program során a Kollégium célzottan

keresi meg a régió középiskoláit, és végzős diákjaikat, hogy a legtehetségesebb jelentkezők közül egy egyhetes nyári tábor során kiválasszuk a legjobbakat, akik a támogatás mellett kollégiumi férőhelyet is kapnak. A felvételi döntést az igazgató és a kollégiumi bizottság képviselői a program önkéntes szervezőinek meghallgatásával hozzák meg.

- Igazgató Tanács
- Diákbizottság
- Szeniorok
- Védnöki kör által felállított rangsor

A hagyományos felvételi eljárás két körből áll: egy szakmai meghallgatásból, amely a Védnöki Kör megfelelő szekciója előtt zajlik, valamint egy közösségi meghallgatásból, ami a Kollégiumi Bizottság előtt megy végbe. Mindkét kör nyilvános, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy a tagok inkább a közösségi meghallgatás látogatását részesítik előnyben. A jelentkezőkről a Védnökök készítenek egy rangsort, és a Kollégiumi Bizottság dönt a felvételtől.

A Közgyűlés a Kollégium legfőbb döntéshozó szerve: „A Kollégiumi Közgyűlést az Igazgató hívja össze. [...] A Közgyűlés összehívásáról a Védnöki Kör tagjait értesíteni kell. A Kollégiumi Közgyűlést össze kell hívni, ha a Kollégiumi Bizottság úgy dönt, vagy ha legalább 10 kollégista kéri. A Kollégiumi Közgyűlés összehívását javasloknak meg kell jelölniük a napirendi pontokat. A Kollégiumi Közgyűlés évente legalább egyszer ülésezik: tipikusan szeptember hónap negyedik oktatási hetében. A kollégiumi Közgyűlésen minden tagnak kötelező a megjelenés. A Kollégiumi Közgyűlés kizárólagos jogköre: a Diákbizottság tagjainak és a seniorok beszámoltatása; a Diákbizottság tagjainak megválasztása, esetleg visszahívása titkos szavazással; a Kollégium Szabályzatainak (így Követelményrendszerének) elfogadása nyílt szavazással” (SzMSz 2014)

A Kollégiumi Bizottság intézkedik a legtöbb operatív kérdésben, döntéshozásban. A Bizottság tagja az Igazgató Tanács, a Kollégiumi Tanár, a Seniorok, és a Diákbizottság. Félévente legalább négy alkalommal kell üléseket tartani, amit a Kollégiumi Bizottság Titkára jogosult összehívni. Ezekről az ülésekről értesíteni kell a Védnöki kört. „A Kollégiumi Bizottság:

- a) elfogadja és módosítja a Kollégium Házirendjét és annak mellékleteit. Ezek módosításában az Igazgatónak vétőjoga van.
  - b) véleményezi a méltányossági kérelmeket.
  - c) a felvételi „közösségi” meghallgatása során rangsort állít fel; a felvételi során eldönti, hogy kiket vegyen fel a Kollégium, figyelembe véve a Védnöki Kör szakmai javaslatát. Ekkor az Igazgató Tanács tagjainak három-három szavazata van.
  - d) előzetesen véleményezi az Igazgató Tanács, vagy az Igazgató hatáskörébe tartozó, a kollégistákat közvetlenül érintő döntéseket. Kivételes esetben, ha a Kollégiumi Bizottsági ülést valamilyen okból nem lehet összehívni, akkor a döntést utólag véleményezi.
- 5) A Kollégiumi Bizottság üléseiről jegyzőkönyvet kell felvenni.
- 6) A Kollégiumi Bizottság ülésein a Kollégium és a Védnöki Kör bármely tagja részt vehet, azon felszólalhat.” (SzMSz 2014)

A Tehetséggondozó Műhelyek feladata, hogy a szakkollégiumsághoz kötődő szakmai, tudományos célokat ezen az intézményrendszeren keresztül is kanonizálják a tagok. Azaz részvételükkel és munkájukkal egyszerre gyarapítsák saját tudásukat és lehetőleg öregbítsék a Kollégium hírnevét.

A Kollégium öntevékeny körei a szabadidős elfoglaltságok mentén szerveződő közösségek, melyek egy adott kitűzött cél érdekében működnek, színesítve a kollégisták hétköznapijait, lehetőséget teremtve a közös kapcsolódásra, szórakozásra, hobbirra.

